

Vizit. poročilo iz l. 1545 pravi, da j bila c. sv. Kancijana (St.Kazian an Chramerin) podružnica ž.c.sv. -elene v Loki pri Zidanem mostu.

Ign.Orožen: Das Bistum und die Diözese Lavant, 4.del.1.
1881, str. 428.

(Henina), filiala, posvečena sv. Kancijana na Kremenu.

Pravilno orientirana cerkev stoji nad vasjo Henina v n.v. ca 520 m.

Viri in literatura: Ign. Orožen: Bistum und Diözese Lavant IV.Dekanat Tüffer, Graz 1881.

Cerkev sestavljajo: Spodaj kvadraten, zgoraj oktogonalen zvonik, pravokot ladja, enako širok in visok $3/8$ zaključeni prezbitერიj ter na jugu mu prizdana nižja, pritlična zakristija. Gradnja je kamenita, ometana. Strehe enotna opečna (severna ima cementno opeko), zakristija opečna, zvonika neogotska, 8-strana piramidasta, pločevinasta.

Zunanjščina: Zvonik je preprosta gradnja iz l. 1824. Zvonove line so ppk in členjene. Zvonik je brez zidcev. Zvonica ima spredaj ppk vhod, ob stran 2 ppk lini ter banjasi obok.

Ladja je brez zidcev, enako prezbitერიj, ki ima le konkaven napušč.

Ladja ima na jugu 2 pp okni s stopničastim ostenjem, prezbitერიj ima v vni in južni stranici po 1 pp okno, v zaključnici pa mesto line okrogli redčo slikarijo. Zakristija ima pp vhod iz zapada in pp okno na vzhod.

Notranjščina: Glavni portal je ppk, ter prerezan na robovih. Tam niti tal je iz l. 1835. Zidana pevska empora počiva na 2 slopih in 2 križnih oboki stopnišče nanjo je na levi strani. Njeno ograjo krasti neoromanski ločni motiv.

Ladjine stene obteka greda, pokriva pa jo banja z 2 paroma sosvodnic. Sla

XXXXX

KREMEN PRI RAZBORU - p.c.sv. Kancijana

2.

lok je ppk. Prezbitarij obteka ob podolžnicah greda, pokriva pa banja s ploščatim tristranim zaključkom, katero krasi baročno razgibani štuk okvir. Zaključek pokriva slikarija oltarnega nastavka s Pieta v sredini. Slikarija dokazuje, da je bil oltar prvotno brez nastavka. Slikarija je baročna, a v 19. stol. preslikana. Na desno vodi pp vhod v zakristijo, ki ima lesen pod in banjo na 2 oprogah.

Oprava: Sedanji glavni oltar je baročen, toda popolnoma predelan. Tabernakelj je novejši. Zidana menza je prizmatična, predela je prostorno razvita, nastavek nosita 2 para gladkih stebrov in par pilastrov, kosa ogredja ter od volut nošena atika, ki se končuje v vzvalovljeno lambrekinasto okrašeno gredo. V osrednji zvonasto zaključeni niši je kip Kancijana, ob strani sta Barbara in Štefan, v atiki je neznana svetnica, na ogredju pa 2 putta. Oltar je povsem sodeč iz konca 18. stol. in ne iz l. 1682, kot trdi Orožen, ampak kvečjemu iz l. 1782.

Stranska oltarja sta preprosta, posvečena LMB in sv. Roku. Imata zidano menzo, preprosto predelo, 2 stebra, kosa golšastega ogredja ter od volut nošeno atiko z dvovolutnim zaključkom. Sta podobarska izdelka iz konca 19. stol., ki sta nadomestila prejšna oltarja Roka in Magdalene iz l. 1647 in l. 1662.

5/8 prižnica z reliefi 4 evangelistov je iz konca 19. stol. Oltarja oprava je bp.

Oprema: V ladji visi slika opl pp sv. Roka, ki je precej obledelo delo iz sr de 17. stol. (je iz starega Rokovega oltarja).

Večna luč je, okrašena s trakovi in kartušami, je baročen izdelek l. pol. 18. stol.

Kelih ima staro šestlistno nogo in košek s kupo. Košek kaže še gotske ornamentalno motovoko lilije. Kelih je iz 16. stol. , medtem ko je njegov nodus iz 18. stol.

Puščica za denar je etnografsko delo.

Zvonik: je enotne gradnje in brez zvonov.

Podstrešje: Oboki so kameniti.

Resume: Cerkev, ki se omanja že l. 1545 je poznogotska stavba, ki je še ohranjena v sedanji ladji (portal). Prezbitერიj je prizidek ~~xx~~ iz l. 1737, (ploščato 3/8 zaključen). Ko so ladjo obokali v 18. stol. , so vso cerkev in tudi prezbitერიj nekoliko povišali. Zvonik je prizidek iz l. 1824, zakristija iz l. 1830 pa je dobila cerkev novo ostrešje.

Okolica:

Konservatorske opombe: Cerkev je v redu vzdrževana.

Ostalo:

Opombe:

J. Turk: Celjska topografija (Laško), rkp. str.2, 2' zapiski 1961.